

5. Vyjížd'ka a dojížd'ka do zaměstnání a do školy

Vyjížd'ka a dojížd'ka jsou nejvýznamnější formy prostorové mobility, na které výrazně působí nejen demografické, sociální i ekonomické změny, ale i struktura osídlení, profesní skladba populace a rozmístění pracovních příležitostí. Sčítání lidu, domů a bytů nám umožňuje získat přehledné a detailní údaje o rozsahu vyjížd'ky, resp. dojížd'ky, směrech, délce trvání i konkrétním způsobu dopravy do škol a zaměstnání.

V důsledku několika metodických změn je srovnatelnost údajů s předchozími výsledky cenů omezená. Nově vyjížd'ka do zaměstnání zahrnuje také pracující žáky a studenty, frekvence dojížd'ky se zjišťuje i v rámci obce a u vyjížd'ky je určen jeden hlavní dopravní prostředek. Covidová opatření či častější práce z domova v době sčítání by neměly mít vliv na dojížd'kové proudy, údaje měly být vyplňovány jako při běžném stavu.

5.1 Vyjížd'ka a dojížd'ka do zaměstnání

Podle výsledků SLDB 2021 z téměř 296 tisíc zaměstnaných obyvatel Plzeňského kraje přes 129 tisíc vyjíždělo do zaměstnání z obce, z toho 74,4 % 5x týdně a častěji. Dojíždějících do obce v kraji bylo necelých 116 tisíc a podíl těch, kteří dojížděli 5x týdně a častěji, byl o 2,0 p. b. vyšší než u vyjíždějících z obce. V obou případech převažovali muži. Při meziokresním porovnání zjistíme, že nejvíce vyjíždějících do zaměstnání z obce bylo na Plzni-severu a nejméně na Tachovsku. Přes 41 tisíc osob dojíždělo do zaměstnání do obcí okresu Plzeň-město, což je 35,7 % všech dojíždějících do obcí regionu. Také v rámci obce do zaměstnání dojíždělo nejvíce obyvatel okresu Plzeň-město a bylo tady též zjištěno nejvíce pracujících na adrese obvyklého pobytu.

Tab. 5.1.1 Základní ukazatele dojížd'ky do zaměstnání podle okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce				Dojíždějící do obce				Dojíždějící v rámci obce	Pracující na adrese obvyklého pobytu
	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji		
		muži	ženy			muži	ženy			
Plzeňský kraj	129 090	71 873	57 217	95 992	115 842	62 930	52 912	88 416	79 032	54 151
Domažlice	15 092	8 361	6 731	11 550	9 935	5 275	4 660	7 553	3 916	4 454
Klatovy	18 101	10 212	7 889	13 231	13 439	7 005	6 434	10 331	8 734	8 835
Plzeň-město	21 203	12 614	8 589	14 521	41 357	22 262	19 095	30 221	50 350	19 233
Plzeň-jih	20 954	11 350	9 604	15 876	14 670	7 524	7 146	11 353	3 881	5 576
Plzeň-sever	26 477	14 112	12 365	20 229	12 751	7 642	5 109	10 230	3 708	5 930
Rokycany	14 173	7 785	6 388	10 386	9 882	5 638	4 244	7 539	3 175	4 190
Tachov	13 090	7 439	5 651	10 199	13 808	7 584	6 224	11 189	5 268	5 933

Nejčastější **směr vyjížd'ky** z obce byl do jiné obce okresu (v 43,0 % případů) a do jiného okresu kraje (40,5 %). Vyjíždějících do jiného kraje a do zahraničí bylo v obou případech jen mírně nad 8 %. Podobný poměr byl i ve směrech dojížd'ky. Porovnáme-li okresy, nejvíce osob vyjíždělo do zaměstnání do jiné obce okresu na Klatovsku (téměř pětina ze všech v kraji), do jiného okresu kraje na Plzni-severu (34,2 %), do jiného kraje z okresu Plzeň-město (28,3 %) a do zahraničí z okresu Domažlice (necelá třetina). U dojíždějících do obce z jiné obce okresu dominovali obyvatelé Klatovska. Z jiného okresu kraje i z jiného kraje pak nejvíce zaměstnaných dojíždělo do okresu Plzeň-město.

Oproti republikovému průměru bylo v Plzeňském kraji výrazně více vyjíždějících do zaměstnání do jiného okresu kraje (o 11,8 p. b.) a také více osob, které jezdily za prací do zahraničí. Naopak v ČR celkem bylo více těch, kteří za prací jezdili do jiného kraje (o 6,7 p. b.), nebo pracovali na jiné adrese v obci obvyklého pobytu.

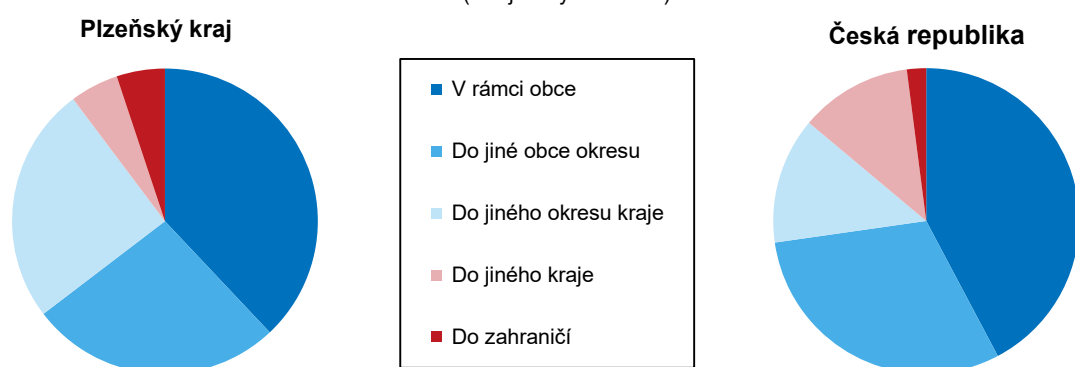
Srovnání zaměstnaných dle pohlaví v rámci kraje nám pak ukazuje, že více žen než mužů pracovalo na jiné adrese v obci obvyklého pobytu (o 8,9 p. b.), v jiné obci okresu a na adrese obvyklého pobytu. Větší podíl mužů než žen z Plzeňského kraje pak pracoval v jiném kraji, v zahraničí anebo byl bez stálého pracoviště (dokonce o 9,8 p. b. více).

Tab. 5.1.2 Dojíždka do zaměstnání podle typu a okresů

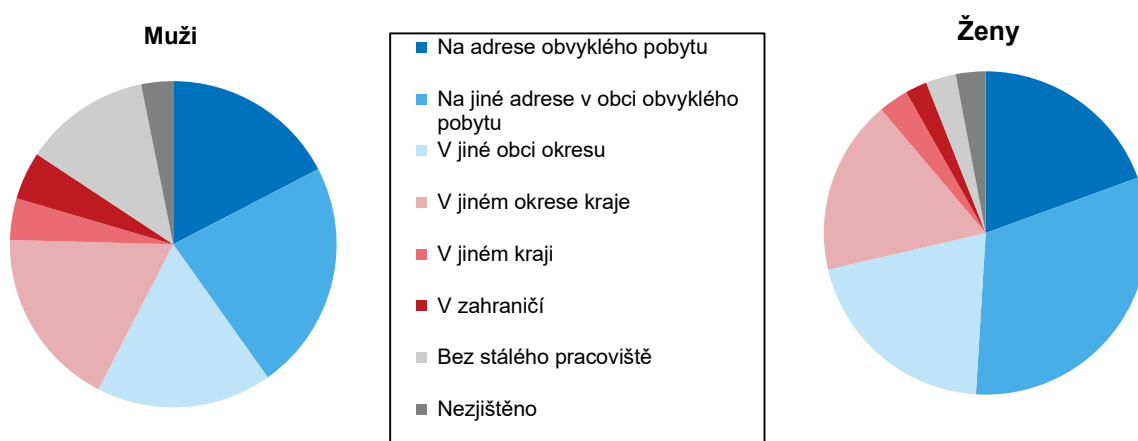
Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	v tom				Dojíždějící do obce	v tom		
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje
Plzeňský kraj	129 090	55 458	52 307	10 695	10 630	115 842	55 458	52 307	8 077
Domažlice	15 092	8 403	2 981	379	3 329	9 935	8 403	1 352	180
Klatovy	18 101	10 864	2 803	1 683	2 751	13 439	10 864	1 753	822
Plzeň-město	21 203	6 673	10 358	3 028	1 144	41 357	6 673	31 560	3 124
Plzeň-jih	20 954	7 317	11 942	1 026	669	14 670	7 317	6 847	506
Plzeň-sever	26 477	6 753	17 870	1 232	622	12 751	6 753	5 166	832
Rokycany	14 173	6 670	4 814	2 476	213	9 882	6 670	2 296	916
Tachov	13 090	8 778	1 539	871	1 902	13 808	8 778	3 333	1 697

Graf 5.1 Struktura vyjíždky do zaměstnání podle typu vyjíždky

(ze zjištěných hodnot)

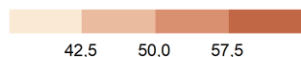
Graf 5.2 Zaměstnaní s obvyklým pobytem v Plzeňském kraji podle místa pracoviště a pohlaví

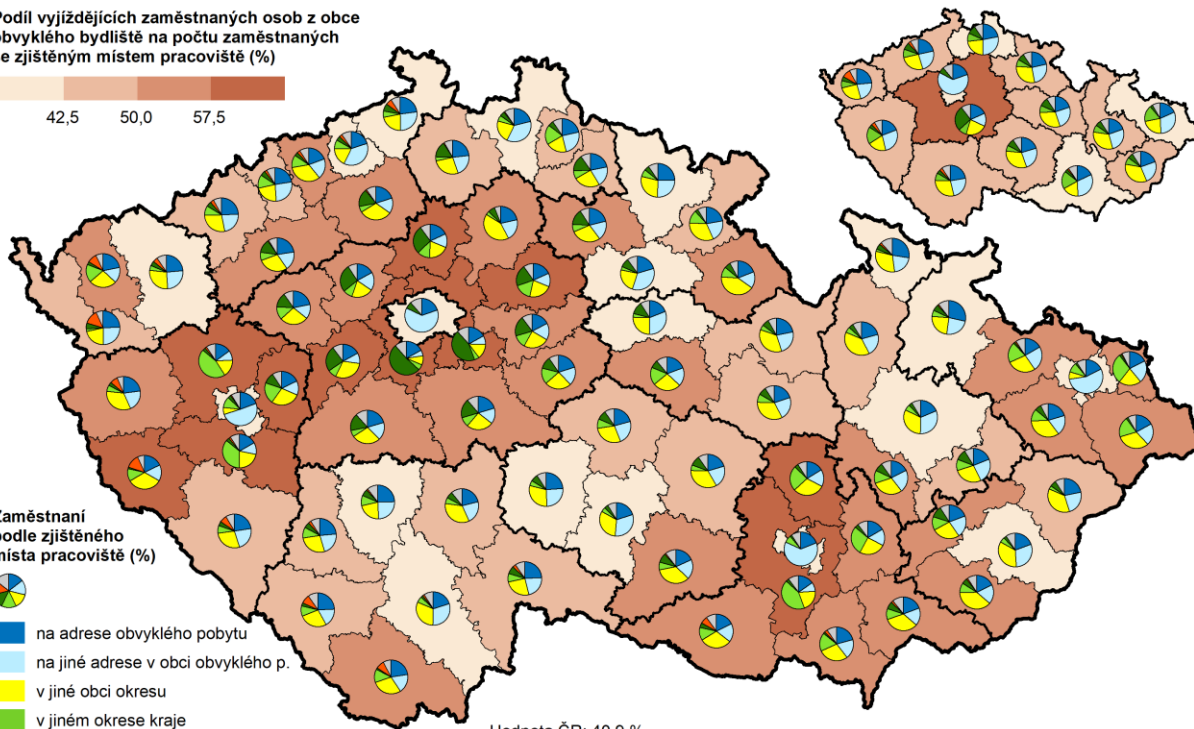
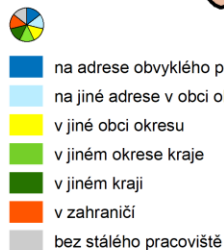
Podíl vyjíždějících mimo obec obvyklého pobytu na zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště byl dle výsledků cenzu nejvyšší ve Středočeském kraji, Plzeňský region se zařadil na osmé místo a s hodnotou 45,0 % přesahoval republikový průměr o 4,2 p. b. Okresní porovnání dokladuje nejvýraznější podíl 66,4 % na Plzni-severu a nejnižší 21,3 % v okrese Plzeň-město. Okres Plzeň-sever je první ze všech okresů ČR a i další okresy kraje se zařadily do první desítky (Plzeň-jih na šesté, Domažlice na sedmé a Rokycany na osmé místo). Naopak okres Plzeň-město má čtvrtý nejnižší podíl v rámci celé ČR. U členění do správních obvodů ORP jsou na tom v tomto ukazateli nejlépe Nýřany s téměř 70% podílem (třetí nejvyšší hodnota v ČR) a na posledním místě je opět Plzeň (21,3 % je čtvrtý nejnižší podíl mezi všemi SO ORP v ČR).

Zaměstnaní podle místa pracoviště v okresech a krajích

Podíl vyjíždějících zaměstnaných osob z obce obvyklého bydliště na počtu zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště (%)

Zaměstnaní podle zjištěného místa pracoviště (%)

Hodnota ČR: 40,9 %

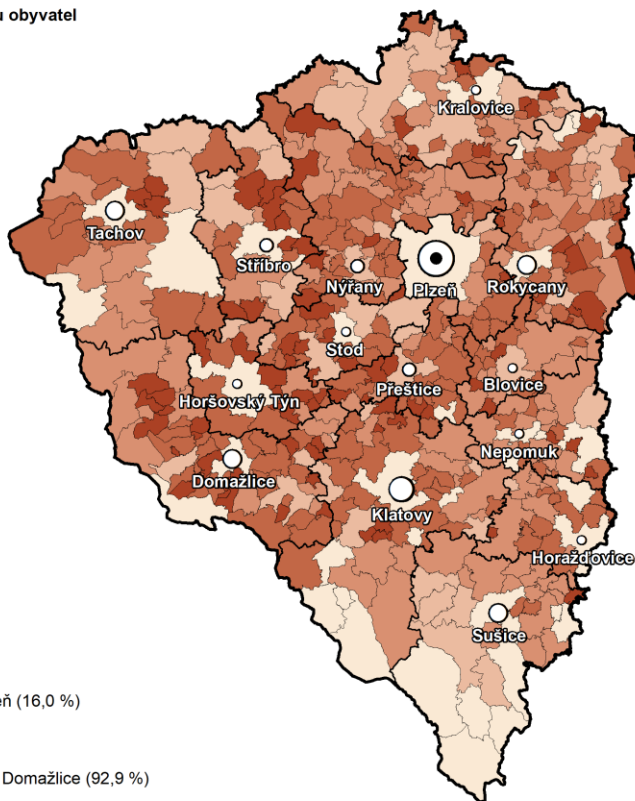
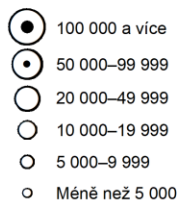
Minimální hodnota:
okres – Brno-město (9,5 %)
kraj – Hl. m. Praha (6,8 %)

Maximální hodnota:
okres – Plzeň-sever (66,4 %)
kraj – Středočeský (58,1 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Vyjížďka do zaměstnání v obcích a SO ORP Plzeňského kraje

Sídlo SO ORP podle počtu obyvatel

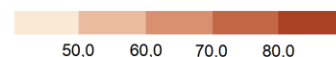

Hodnota kraje: 45,0 %

Minimální hodnota:
obec – Plzeň, SO ORP Plzeň (16,0 %)
SO ORP – Plzeň (21,3 %)

Maximální hodnota:
obec – Hvoždany, SO ORP Domažlice (92,9 %)
SO ORP – Nýřany (68,9 %)

Podíl vyjíždějících zaměstnaných osob z obce obvyklého bydliště na počtu zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště (%)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

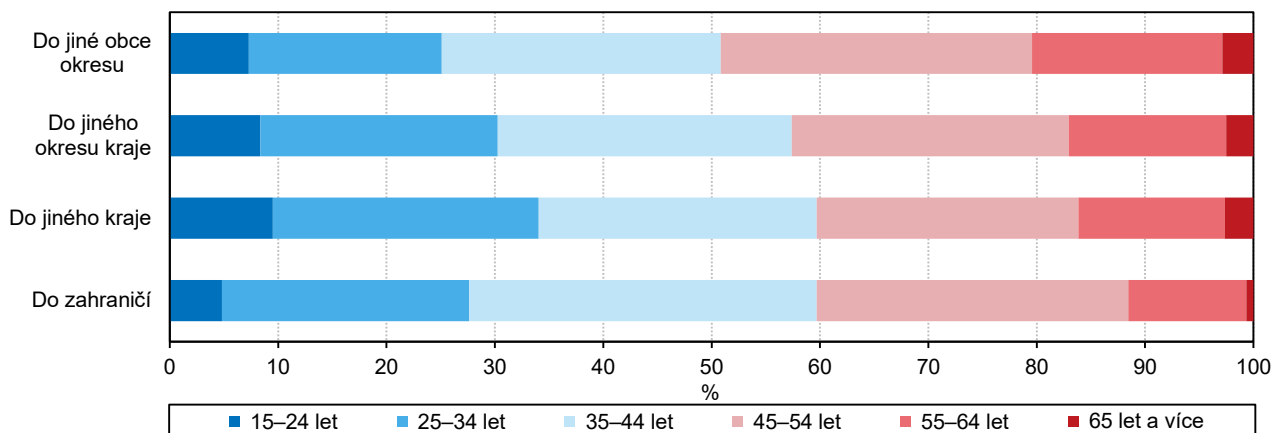
Ještě podrobnější pohled na vyjíždějící osoby v kraji nabízí následující grafika. Zobrazuje jejich členění nejen podle nižších územních celků, ale také **podle věkových skupin**. Zjistíme tak, že do zaměstnání z obcí Plzeňského kraje vyjíždělo nejvíce osob mezi 35. a 54. rokem věku. Meziokresní pohled pak naznačuje, že kromě skupiny 25–34 let, v níž bylo nejvíce vyjíždějících z obce okresu Plzeň-město (téměř pětina z této věkové kategorie v kraji), vyjíždělo nejvíce osob ve všech ostatních věkových skupinách z obcí okresu Plzeň-sever. Nejnižší počet vyjíždějících do zaměstnání z obce do 34 let věku byl na Rokycansku, u starších pak na Tachovsku.

Tab. 5.1.3 Vyjíždějící do zaměstnání podle věku a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	v tom ve věku					
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65 a více
Plzeňský kraj	129 090	9 941	26 379	34 614	34 963	19 944	3 249
Domažlice	15 092	1 203	2 945	3 934	4 365	2 323	322
Klatovy	18 101	1 366	3 514	4 715	5 127	2 904	475
Plzeň-město	21 203	1 547	5 220	5 787	5 136	2 916	597
Plzeň-jih	20 954	1 610	4 030	5 708	5 722	3 369	515
Plzeň-sever	26 477	1 996	4 997	7 320	7 301	4 190	673
Rokycany	14 173	1 066	2 833	3 783	3 877	2 230	384
Tachov	13 090	1 153	2 840	3 367	3 435	2 012	283

Graf 5.3 Vyjíždějící z obce do zaměstnání podle věku a typu vyjížděky

(ze zjištěných hodnot)

Osoby vyjíždějící do zaměstnání z obce můžeme dále porovnávat i **podle odvětví činnosti**. Nejvýraznější zastoupení v kraji i všech jeho okresech má průmysl, v Plzeňském kraji 40,4 % vyjíždějících z obcí, u kterých bylo zjištěno odvětví ekonomické činnosti, pracuje v tomto odvětví. Téměř polovina vyjíždějících z obcí v okrese Tachov (47,9 %) pracuje v průmyslu, nejnižší podíl vyjíždějících z obce pracujících v průmyslu je na Plzni-severu (36,4 %). Druhý nejvyšší podíl v kraji má vyjížděka za zaměstnáním v odvětví velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (9,3 %), z okresů je v tomto odvětví nejvyšší podíl vyjíždějících na Plzni-severu (10,4 %). V dalších dvou odvětvích (zdravotní a sociální péče a doprava a skladování) se krajský podíl pohybuje kolem osmi procent, přičemž u prvního z nich je nejvíce vyjíždějících z obce do zaměstnání v okrese Plzeň-jih (10,3 %) a u druhého na Tachovsku (11,8 %). Stavebnictví je v regionu zastoupeno 4,4 % (hlavně na Klatovsku a v Plzni a okolí), nejnižší podíl v kraji má zemědělství, lesnictví a rybářství (nejvyšší hodnoty podílu v tomto odvětví mají na Klatovsku a Domažlicku).

Tab. 5.1.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle odvětví a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	z toho odvětví						
		zemědělství, lesnictví a rybářství	průmysl	stavebnictví	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motor. vozidel	doprava a skladování	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Plzeňský kraj	129 090	4 542	51 916	5 604	11 950	9 813	7 125	10 568
Domažlice	15 092	790	6 452	578	1 440	953	884	1 199
Klatovy	18 101	1 030	6 919	980	1 461	1 100	1 067	1 470
Plzeň-město	21 203	326	8 632	1 020	2 002	1 663	1 130	1 621
Plzeň-jih	20 954	742	8 372	967	1 833	1 410	1 146	2 152
Plzeň-sever	26 477	716	9 634	1 179	2 754	2 088	1 627	2 406
Rokycany	14 173	424	5 669	468	1 364	1 066	793	1 068
Tachov	13 090	514	6 238	412	1 096	1 533	478	652

Z výsledků sčítání lze též zjistit, jaký **druh dopravního prostředku** se nejčastěji využívá při cestách do zaměstnání. V Plzeňském kraji je to rozhodně automobil, kterým se dopravuje 68,7 % všech vyjíždějících, u kterých byl dopravní prostředek zjištěn. V meziokresním porovnání autem jezdí nejvíce osoby na Domažlicku (téměř 80 %) a nejméně v Plzni-městě (necelých 53 %). Druhým nejčastěji používaným dopravním prostředkem je městská hromadná doprava, kterou využívá 10,6 % vyjíždějících do zaměstnání, ale je to právě díky okresu Plzeň-město a samotné metropoli kraje. Celkem vysoký je i počet osob, které pro cestu do zaměstnání nevyužívají žádný dopravní prostředek a chodí pouze pěšky, v kraji je to 9,6 % vyjíždějících, nejvyšší podíl osob chodících pěšky do zaměstnání je na Klatovsku. Autobusem se dopravuje 4,9 % osob, vlakem jen 2,8 % vyjíždějících a více než 5 tisíc respondentů uvedlo jako hlavní dopravní prostředek při cestě do zaměstnání jízdní kolo (hlavně v okrese Plzeň-město). Porovnáme-li využití dopravních prostředků dle pohlaví, ženy více jezdí v autě jako spolucestující, více využívají autobus a vlak a také chodí do práce častěji pěšky.

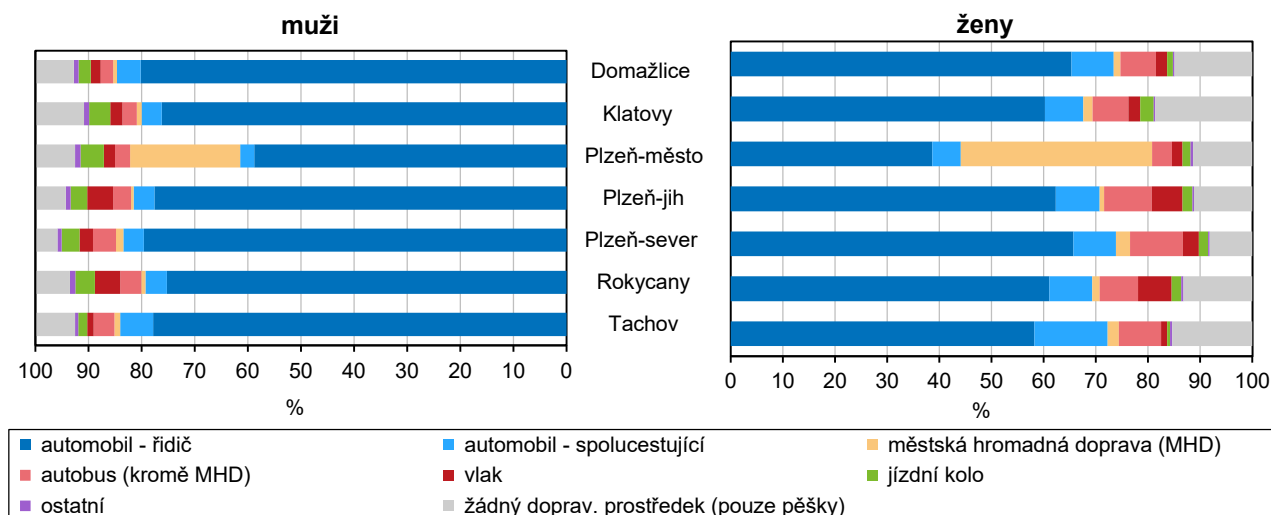
Tab. 5.1.5 Vyjíždějící do zaměstnání podle hlavního dopravního prostředku a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící celkem	v tom hlavní dopravní prostředek							nezjištěno
		automobil (řidič i spolucestující)	městská hromadná doprava (MHD)	autobus (kromě MHD)	vlak	jízdní kolo	ostatní dopravní prostředky	žádný dopravní prostředek (pouze pěšky)	
Plzeňský kraj	208 122	133 893	20 727	9 557	5 470	5 142	1 281	18 756	13 296
Domažlice	19 008	14 228	174	807	356	308	112	1 945	1 078
Klatovy	26 835	18 710	333	1 184	572	843	165	3 429	1 599
Plzeň-město	71 553	35 314	19 052	2 210	1 387	2 012	496	6 253	4 829
Plzeň-jih	24 835	17 797	156	1 423	1 251	591	145	1 939	1 533
Plzeň-sever	30 185	22 425	568	2 036	794	733	154	1 735	1 740
Rokycany	17 348	12 172	176	914	906	459	119	1 581	1 021
Tachov	18 358	13 247	268	983	204	196	90	1 874	1 496

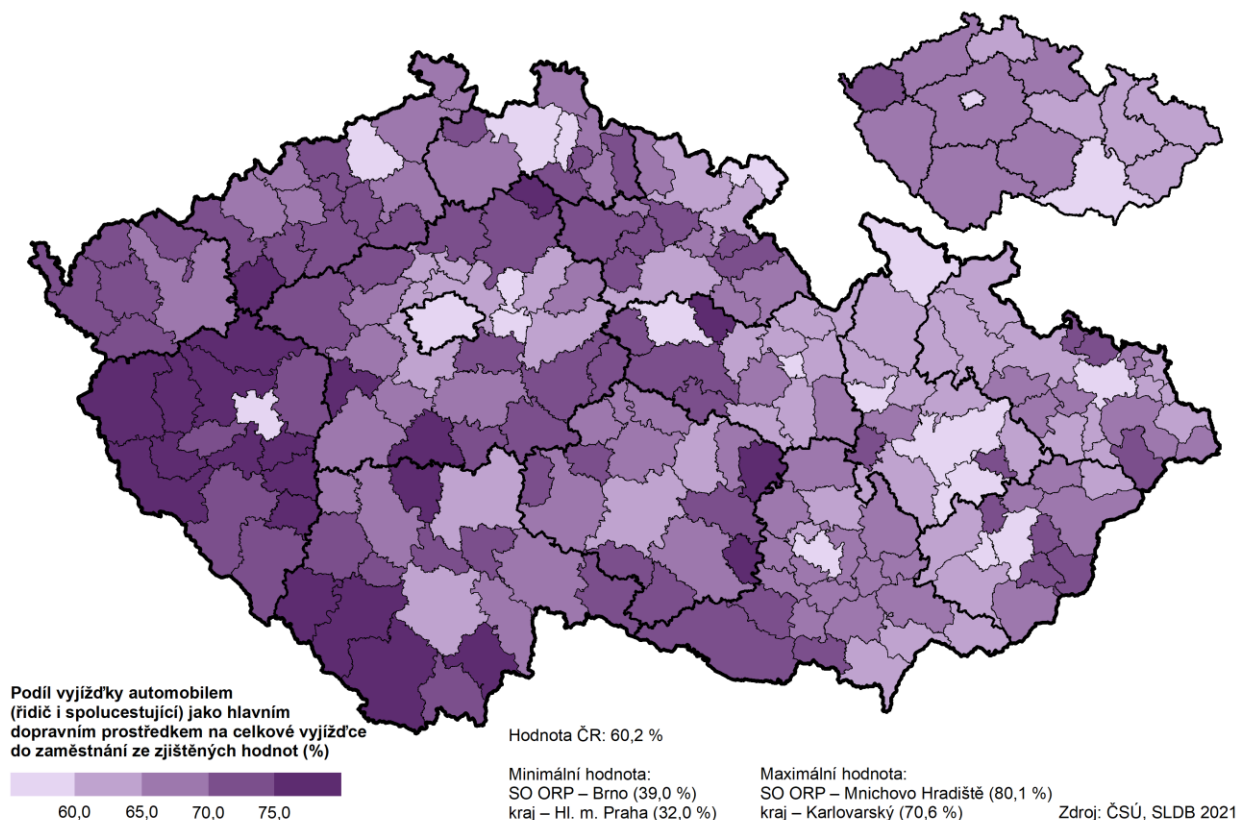
Podíl vyjížděky **automobilem** jako hlavním dopravním prostředkem na celkové vyjížděce do zaměstnání ze zjištěných hodnot činil v kraji 68,7 % a oproti republikovému průměru byl vyšší o 8,5 p. b. V mezikrajském porovnání dosáhl nejvyššího podílu kraj Karlovarský a nejnižšího Praha, Plzeňský region se zařadil na třetí pozici. Ze správních obvodů ORP nejčastěji využívali auto osoby z Přeštic (79,7 %), Horšovského Týna a Domažlic, nejméně pak v Plzni (jen 52,9 %). V republikovém porovnání všech SO OPR byl podíl v Přešticích druhý nejvyšší a v první desítce správních obvodů jich bylo hned sedm z našeho kraje. Plzeň se naopak zařadila na čtvrté místo od konce za Prahu, Brno a Ostravu.

Graf 5.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle hlavního dopravního prostředku, okresů a pohlaví

(ze zjištěných hodnot)

Vyjíždka do zaměstnání automobilem ve správních obvodech ORP a krajích

Ze 129 tisíc osob vyjíždějících do zaměstnání z obcí kraje dosáhlo téměř 50 tisíc úplné střední **vzdělání** s maturitou nebo vyšší odborné vzdělání. Více než třetina vyjíždějících z obce, u kterých bylo zjištěno nejvyšší dosažené vzdělání, měla dokončené střední vzdělání bez maturity nebo vyučení, 19,1 % tvořily osoby s vysokoškolským titulem a 6,0 % mělo jen základní vzdělání nebo bylo bez vzdělání. Obdobná situace byla u dojíždějících do zaměstnání do obce v kraji. Nejvyšší podíl dojíždějících měl dokončené úplné střední nebo vyšší odborné vzdělání (39,8 %), více než třetina středoškolské bez maturity včetně vyučení, 19,2 % z dojíždějících bylo vysokoškoláků a pouze 6,2 % mělo základní vzdělání nebo bylo bez vzdělání.

Tab. 5.1.6 Dojíždka do zaměstnání podle nejvyššího dosaženého vzdělání a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce					Dojíždějící do obce				
	celkem	z toho nejvyšší dosažené vzdělání				celkem	z toho nejvyšší dosažené vzdělání			
		základní a bez vzdělání	střední včetně vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné ¹⁾	vysokoškolské		základní a bez vzdělání	střední včetně vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné ¹⁾	vysokoškolské
Plzeňský kraj	129 090	7 434	43 925	49 508	23 837	115 842	6 917	38 790	44 407	21 357
Domažlice	15 092	835	5 911	6 005	1 895	9 935	515	3 598	3 946	1 488
Klatovy	18 101	809	6 628	6 980	3 177	13 439	648	4 895	5 215	2 174
Plzeň-město	21 203	1 013	5 025	8 323	6 091	41 357	1 774	10 484	17 011	10 944
Plzeň-jih	20 954	1 192	7 436	7 923	3 695	14 670	1 064	5 581	5 326	2 118
Plzeň-sever	26 477	1 503	8 990	10 008	5 110	12 751	872	5 071	4 499	1 720
Rokycany	14 173	821	4 697	5 656	2 571	9 882	602	3 852	3 693	1 368
Tachov	13 090	1 261	5 238	4 613	1 298	13 808	1 442	5 309	4 717	1 545

¹⁾ vč. nástavbového, pomaturitního a konzervatoře

5.2 Vyjíždka a dojíždka do školy

Podle výsledků sčítání 2021 vyjíždělo z obce svého bydliště v Plzeňském kraji do škol 32 088 žáků a studentů. V kraji a čtyřech okresech mírně převažovaly ženy, nejvíce vyjíždějících pak bylo z obcí okresu Plzeň-sever (více než pětina žáků a studentů v kraji). Téměř 70 % vyjíždějících z obcí kraje cestovalo 5x týdně a častěji. Dojíždějících žáků a studentů do obcí Plzeňského kraje bylo zjištěno 32 412, opět mírně převažovaly ženy. Z toho 5x týdně a častěji dojíždělo 68,8 %, tj. o 0,9 p. b. méně než u vyjíždějících. V rámci obce v kraji dojíždělo do škol více než 44 tisíc žáků a studentů, nejvíce v okrese Plzeň-město (necelá polovina), nejméně na Rokycansku (6,4 %). Na adrese obvyklého pobytu studovalo celkem 63 osob v regionu, z toho 41,3 % v okrese Klatovy a 36,5 % na Domažlicku.

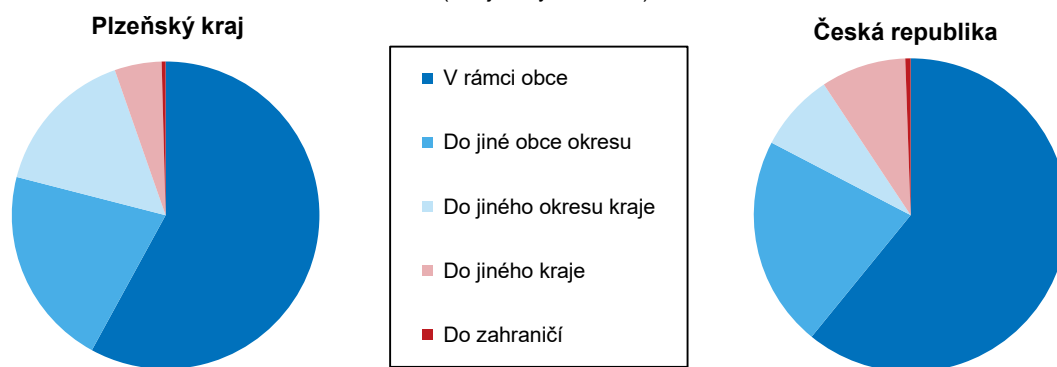
Tab. 5.2.1 Základní ukazatele dojíždky do školy podle okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce				Dojíždějící do obce				Dojíždějící v rámci obce	Studující na adrese obvyklého pobytu
	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji	celkem	v tom		z toho 5x týdně a častěji		
		muži	ženy			muži	ženy			
Plzeňský kraj	32 088	15 834	16 254	22 372	32 412	16 194	16 218	22 293	44 234	63
Domažlice	4 050	1 994	2 056	2 724	3 105	1 549	1 556	2 386	3 349	23
Klatovy	5 612	2 741	2 871	3 541	4 348	2 078	2 270	3 396	5 821	26
Plzeň-město	3 539	1 661	1 878	2 146	14 930	7 437	7 493	8 808	20 568	7
Plzeň-jih	5 364	2 687	2 677	4 000	2 830	1 429	1 401	2 165	3 892	1
Plzeň-sever	6 737	3 396	3 341	5 209	2 672	1 325	1 347	2 044	4 458	1
Rokycany	3 495	1 781	1 714	2 639	2 131	1 179	952	1 728	2 815	1
Tachov	3 291	1 574	1 717	2 113	2 396	1 197	1 199	1 766	3 331	4

V Plzeňském kraji byl oproti ČR ve **struktuře vyjíždky do školy podle typu vyjíždky** zjištěn vyšší podíl u vyjíždějících žáků a studentů do jiného okresu kraje (o 7,6 p. b.), jinak byly ostatní podíly nižší, nejzásadněji u vyjíždějících do jiného kraje (o 3,8 p. b.). V rámci obce kraje vyjíždělo do školy 58,0 % osob, více než pětina vyjížděla do jiné obce okresu a 15,6 % do jiného okresu kraje.

Graf 5.5 Struktura vyjížděky do školy podle typu vyjížděky

(ze zjištěných hodnot)

Žáci a studenti, kteří dojížděli do obce z jiné obce okresu, tvořili téměř polovinu (49,6 %) všech **dojíždějících žáků** do obcí v kraji. Z jiného okresu kraje dojíždělo 36,8 % a z jiného kraje 13,6 % žáků a studentů. Nejvýraznější podíl dojíždějících z jiné obce okresu byl zjištěn na Rokycansku, z jiného okresu kraje i z jiného kraje v okrese Plzeň-město.

Tab. 5.2.2 Dojížděka do školy podle typu a okresů

Kraj, okresy	Vyjíždějící z obce	v tom				Dojíždějící do obce	v tom		
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje
Plzeňský kraj	32 088	16 066	11 933	3 775	314	32 412	16 066	11 933	4 413
Domažlice	4 050	2 653	1 008	349	40	3 105	2 653	403	49
Klatovy	5 612	3 567	1 009	991	45	4 348	3 567	576	205
Plzeň-město	3 539	1 700	905	809	125	14 930	1 700	9 552	3 678
Plzeň-jih	5 364	2 142	2 841	360	21	2 830	2 142	619	69
Plzeň-sever	6 737	2 072	4 243	398	24	2 672	2 072	435	165
Rokycany	3 495	1 865	1 190	419	21	2 131	1 865	174	92
Tachov	3 291	2 067	737	449	38	2 396	2 067	174	155

Frekvence vyjížděky byl další ukazatel, který se během cenzu zjišťoval, respondenti uváděli četnost cest do školy. Ze zjištěných hodnot v kraji zaujímala nejvyšší podíl možnost vyjíždění 5x týdně a častěji (88,3 %), mezi okresy byl tento podíl nejvyšší u žáků a studentů vyjíždějících z Plzně-severu (91,3 %). Docela častá byla i frekvence 1–4x týdně, tu si zvolilo více než 3,3 tisíc vyjíždějících, nejvyšší podíl této varianty mělo Klatovsko (9,8 %). Nepravidelnou četnost vyjíždění uvedlo 1 109 osob, tentokrát nejvíce z Tachovska (3,3 %). U více než jedné třetiny vyjíždějících žáků a studentů v kraji nebyla frekvence vyjížděky zjištěna.

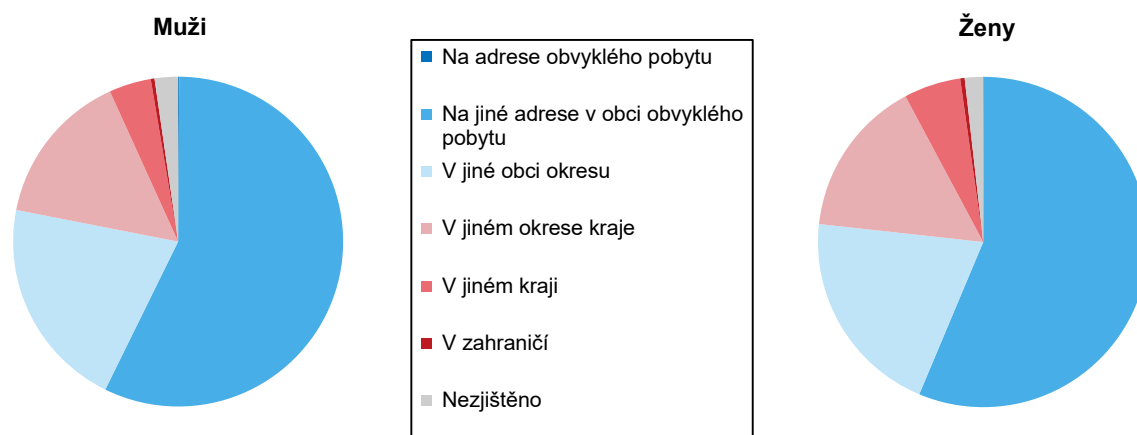

Tab. 5.2.3 Vyjíždějící do školy podle frekvence vyjížděky

Kraj, okresy	Vyjíždějící celkem	v tom frekvence vyjížděky					
		5x týdně a častěji	1x–4x týdně	pravidelně, ale méně než 1x týdně	nepravidelně	z jiného místa než z obvyklého bydliště	nezjištěno
Plzeňský kraj	76 322	43 690	3 379	411	1 109	892	26 841
Domažlice	7 399	4 053	428	64	116	142	2 596
Klatovy	11 433	6 248	741	120	203	239	3 882
Plzeň-město	24 107	14 150	894	70	311	178	8 504
Plzeň-jih	9 256	5 433	371	31	123	70	3 228
Plzeň-sever	11 195	6 815	361	56	143	87	3 733
Rokycany	6 310	3 767	243	23	86	68	2 123
Tachov	6 622	3 224	341	47	127	108	2 775

Podle výsledků sčítání v roce 2021 bylo téměř 78 tisíc žáků a studentů s obvyklým pobytem v Plzeňském kraji, mírně převažovali muži (o 0,4 p. b.). Na základě zjištěných hodnot jich nejvíce studovalo na jiné adrese v obci obvyklého pobytu, v kraji to bylo 57,9 %, v členění dle pohlaví o 1,2 p. b. více mužů. Více než pětina chodila do školy v jiné obci okresu a 15,6 % v jiném okrese kraje (o 0,2 p. b. více žen). Nejvýraznější rozdíl mezi pohlavími byl u **místa školy** v jiném kraji, tam opět převažoval podíl žen, tentokrát o 1,5 p. b.

Graf 5.6 Žáci a studenti s obvyklým pobytem v Plzeňském kraji podle místa školy a pohlaví

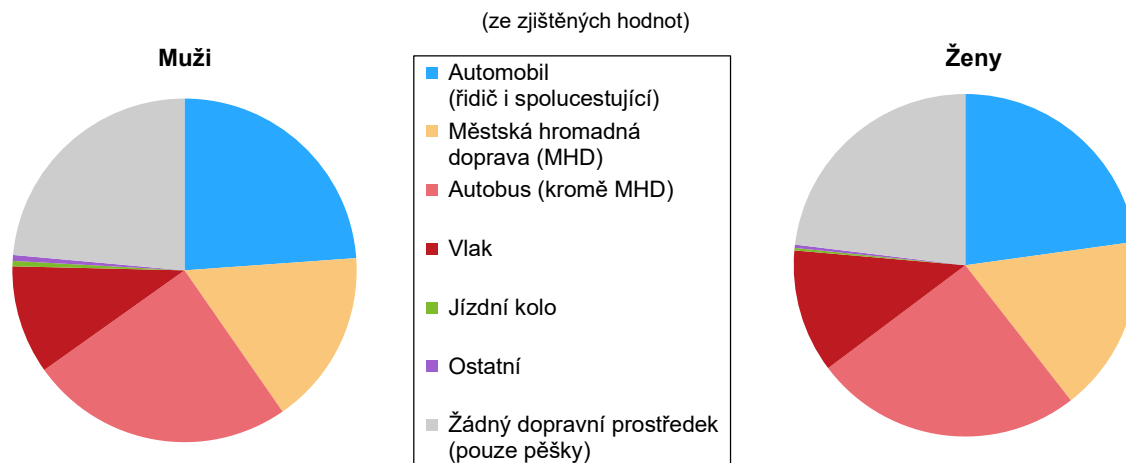

Hlavním dopravním prostředkem u vyjíždějících do školy byl u obou pohlaví autobus, ale velmi vysoký podíl zaujímal i automobil anebo pěší chůze. U mužů používala k cestě do školy autobus téměř čtvrtina (24,8 % žáků a studentů), automobil 23,9 % a dalších 23,6 % chodilo pěšky. U žen byly tyto podíly podobné, vyšší byl jen u autobusu (25,3 %). Více žen jezdilo vlakem (11,6 %) a MHD (16,7 %), ale opět rozdíl mezi pohlavími nebyl nijak výrazný.

Ani v meziokresním srovnání nebyl rozdíl v používání dopravních prostředků nijak zásadní, pouze MHD využívali především žáci a studenti v okrese Plzeň-město (40,7 %). Pokud porovnáme sedm okresů Plzeňského kraje, tak vlakem jezdil největší podíl žáků a studentů na Rokycansku (téměř pětina v kraji), autobus pak převládal u vyjíždějících do škol na Tachovsku (38,8 %) a Domažlicku (36,1 %).

Srovnáme-li všechny kraje v České republice, tak Plzeňský se dostal na nejvýraznější pozici u používání automobilu při vyjíždění do školy, tam je po Středočeském a Karlovarském kraji třetí. Na šestém místě je v případě cestování do školy MHD a vlakem. U autobusu je v pořadí sedmý a u kola až jedenáctý. Na předposlední místo se dostal u docházení do školy pěšky.

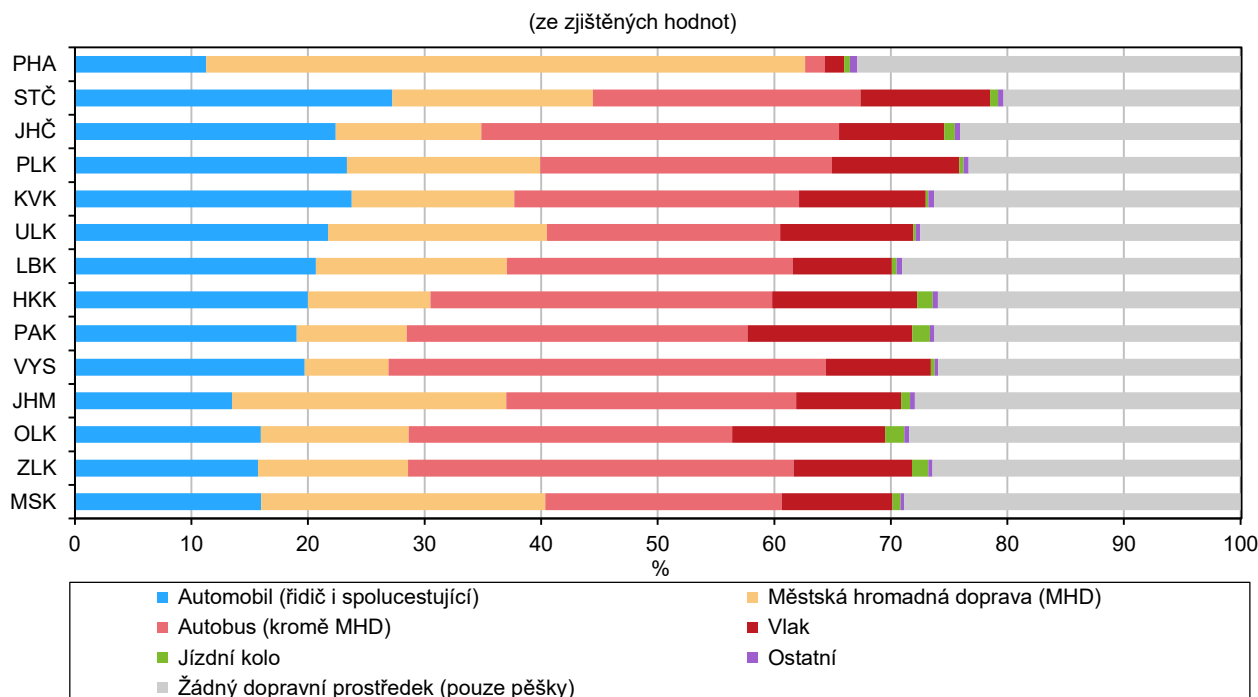
Graf 5.7 Vyjíždějící do školy podle hlavního dopravního prostředku a pohlaví v Plzeňském kraji

Tab. 5.2.4 Vyjíždějící do školy podle hlavního dopravního prostředku a okresů

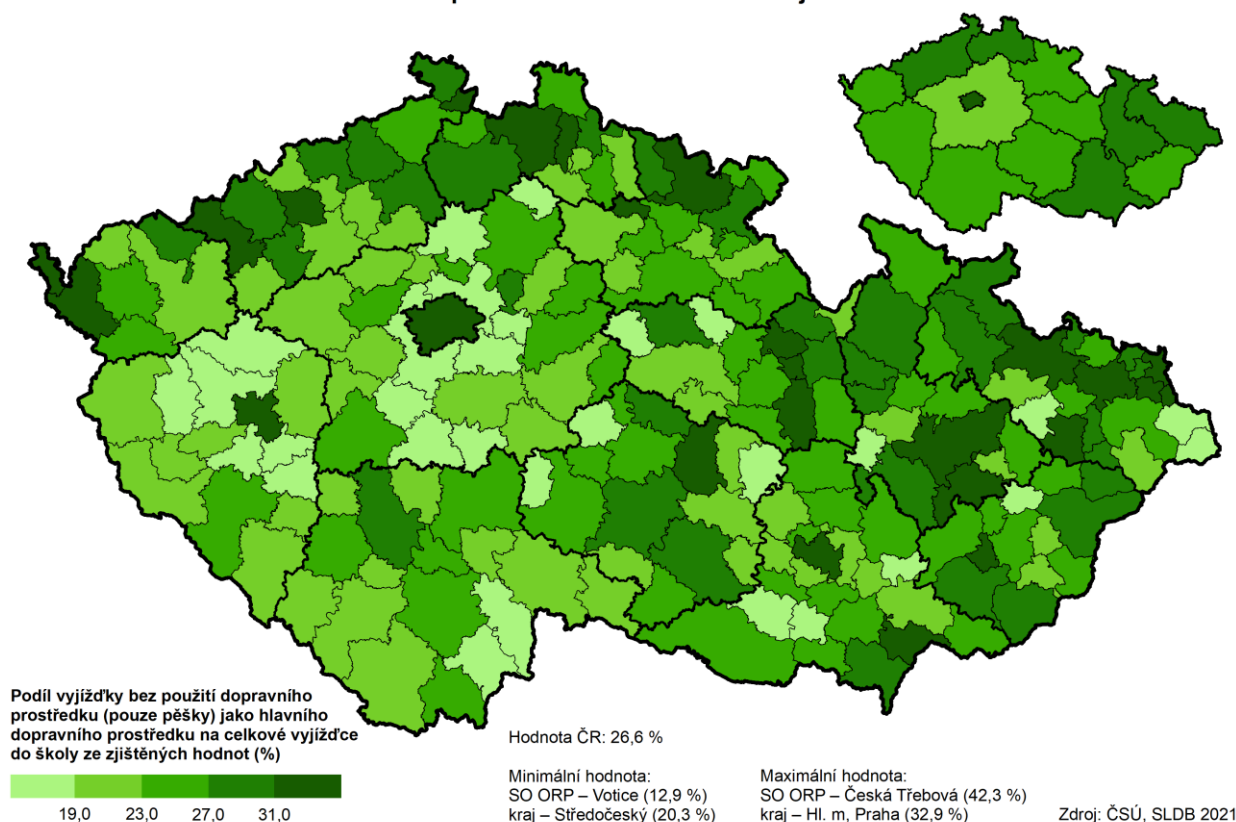
Kraj, okresy	Vyjíždějící celkem	v tom hlavní dopravní prostředek							neznámé
		automobil (řidič i spolucestující)	městská hromadná doprava (MHD)	autobus (kromě MHD)	vlák	jízdní kolo	ostatní dopravní prostředky	žádný dopravní prostředek (pouze pěšky)	
Plzeňský kraj	76 322	11 577	8 223	12 423	5 424	182	214	11 571	26 708
Domažlice	7 399	1 067	263	1 738	629	10	22	1 083	2 587
Klatovy	11 433	1 990	363	2 518	922	36	27	1 710	3 867
Plzeň-město	24 107	2 697	6 358	727	820	49	73	4 912	8 471
Plzeň-jih	9 256	1 514	181	2 156	1 110	21	27	1 039	3 208
Plzeň-sever	11 195	2 358	588	2 586	654	33	29	1 240	3 707
Rokycany	6 310	1 125	190	1 194	802	29	14	834	2 122
Tachov	6 622	826	280	1 504	487	4	22	753	2 746

Graf 5.8 Vyjíždějící do školy podle hlavního dopravního prostředku a krajů

Podíl vyjíždky bez použití dopravního prostředku (**pouze pěšky**) jako hlavního dopravního prostředku na celkové vyjíždce do školy ze zjištěných hodnot dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 23,3 % a oproti republikovému průměru byl o 3,3 p. b. nižší. Mezi kraji byl tento podíl téměř nejnižší, hůř na tom byl již pouze Středočeský kraj (20,3 %). Pěšky chodí nejčastěji respondenti v Hl. městě Praze, kde podíl dosáhl hodnoty dokonce 32,9 %, tedy vysoko nad průměrem ČR (26,6 %). Při srovnání správních obvodů ORP chodili studenti a žáci nejčastěji do školy pěšky tam, kde se nachází větší města, v našem kraji hlavně v Plzni (31,4 %), Klatovech (24,8 %), Horšovském Týně a Stodě (shodně 22,8 %). Nejméně v rámci kraje byla tato možnost využívána v SO ORP Blovice (13,8 %), Nepomuk, Přeštice nebo Nýřany.

**Vyjíždka do školy bez použití dopravního prostředku (pouze pěšky)
ve správních obvodech ORP a krajích**

5.3 Úhrnná bilance dojíždky do zaměstnání a do školy

Úhrnná bilance (saldo) dojíždky ukazuje, kolik obce daného územního celku získají či ztratí dojíždějících. Do obcí Plzeňského kraje dojíždělo celkem 148 254 osob, naopak z obcí kraje vyjíždělo za práci a do školy celkem 161 178 osob. Plzeňský kraj měl pasivní bilanci dojíždky (-12 924), záporné bylo saldo dojíždky do zaměstnání (-13 248), ale kladné do školy (+324). Záporné saldo mají všechny SO ORP kraje kromě Plzně a Stříbra. V SO ORP Plzeň je kladné jak **saldo dojíždky** do školy, tak i do zaměstnání, u Stříbra je bilance dojíždky do školy záporná, kladná je jen u zaměstnání. V případě salda dojíždky do zaměstnání byla zjištěna kladná hodnota ještě ve správním obvodu Tachov, celková bilance zde byla však pasivní. Mezi jednotlivými SO ORP v kraji bylo saldo nejvíce záporné v Nýřanech, Rokycanech a Domažlicích.

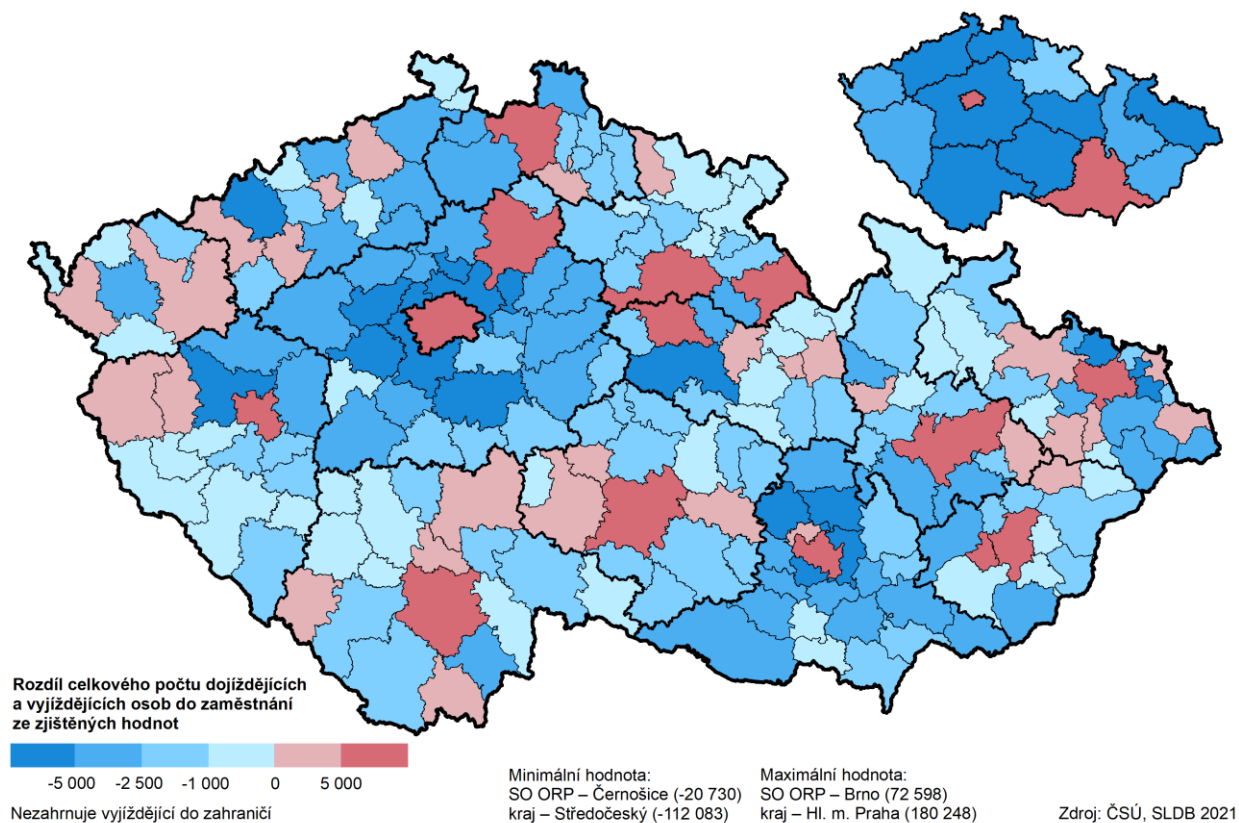
V mezikrajském porovnání se Plzeňský region zařadil v případě **salda dojíždky do zaměstnání i do školy** na čtvrté místo. Nejvyšší kladné saldo dojíždky do zaměstnání i do škol má Hl. město Praha, s velkým odstupem následuje Jihomoravský kraj. Pozitivní bilanci dojíždky do školy má ještě Olomoucký a Plzeňský kraj. Mezi správními obvody celé republiky se vysoko řadí Plzeň, v případě bilance dojíždky do zaměstnání je na čtvrtém, v saldu dojíždky do školy dokonce na třetím místě za Prahou a Brnem. Naopak Nýřany jsou v rámci

žebříčku všech SO ORP v ČR v obou případech až na pátém nejhorším místě, počet vyjíždějících z obce zde výrazně převyšuje počet dojíždějících do obce.

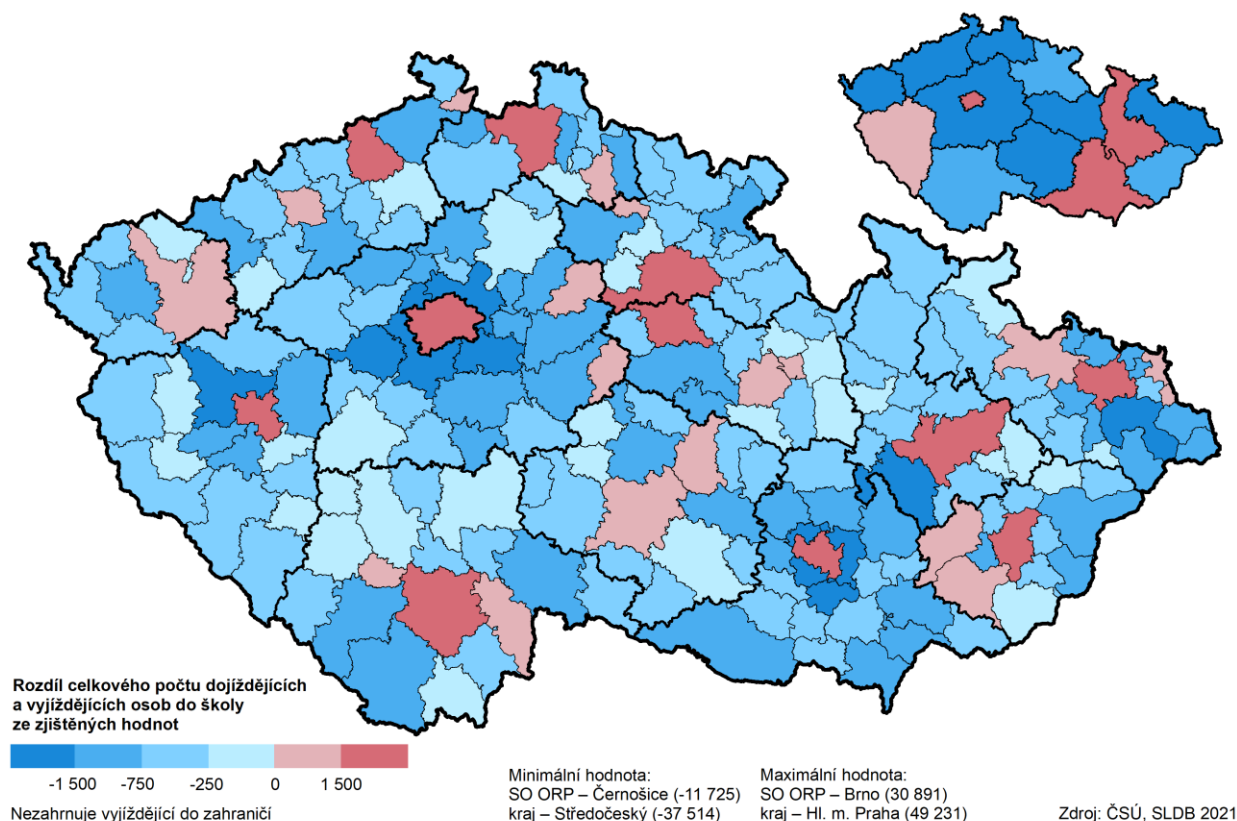
Tab. 5.3.1 Počet dojíždějících/vyjíždějících do/z obce a saldo dojížděky podle SO ORP

Kraj, SO ORP	Dojíždějící do obce			Vyjíždějící z obce			Saldo dojížděky		
	celkem	do zaměstnání	do školy	celkem	do zaměstnání	do školy	celkem	do zaměstnání	do školy
Plzeňský kraj	148 254	115 842	32 412	161 178	129 090	32 088	-12 924	-13 248	324
Blovice	2 416	1 685	731	4 661	3 736	925	-2 245	-2 051	-194
Domažlice	9 499	7 305	2 194	13 924	10 948	2 976	-4 425	-3 643	-782
Horažďovice	2 486	1 795	691	3 512	2 674	838	-1 026	-879	-147
Horšovský Týn	3 541	2 630	911	5 218	4 144	1 074	-1 677	-1 514	-163
Klatovy	11 246	8 728	2 518	13 804	10 730	3 074	-2 558	-2 002	-556
Kralovice	4 460	3 108	1 352	7 964	6 244	1 720	-3 504	-3 136	-368
Nepomuk	1 931	1 407	524	3 849	2 871	978	-1 918	-1 464	-454
Nýřany	10 963	9 643	1 320	25 250	20 233	5 017	-14 287	-10 590	-3 697
Plzeň	56 287	41 357	14 930	24 742	21 203	3 539	31 545	20 154	11 391
Přeštice	5 960	4 972	988	9 180	7 282	1 898	-3 220	-2 310	-910
Rokycany	12 013	9 882	2 131	17 668	14 173	3 495	-5 655	-4 291	-1 364
Stod	7 193	6 606	587	8 628	7 065	1 563	-1 435	-459	-976
Stříbro	5 927	5 018	909	5 463	4 408	1 055	464	610	-146
Sušice	4 055	2 916	1 139	6 397	4 697	1 700	-2 342	-1 781	-561
Tachov	10 277	8 790	1 487	10 918	8 682	2 236	-641	108	-749

Saldo vyjížděky a dojížděky do zaměstnání ve správních obvodech ORP a krajích

Saldo vyjížďky a dojížďky do školy ve správních obvodech ORP a krajích

Největšími **centry dojížďky** podle výsledků SLDB 2021 jsou v Plzeňském kraji města Plzeň, Klatovy, Domažlice a Rokycany. Mezi obcemi kraje bylo nejvyšší kladné saldo dojížďky zjištěno v krajském městě Plzeň, a to jak při dojíždce do zaměstnání (23,3 tis.), tak i do školy (12,9 tis.), což bylo dáno tím, že do Plzně dojíždí více než 52 tisíc osob. Druhé nejvyšší saldo dojížďky do zaměstnání zaznamenalo město Bor na Tachovsku (3,5 tis.), třetí pak město Klatovy (3,2 tis.). Naopak nejvíce záporné saldo dojížďky do zaměstnání bylo zjištěno v obcích Vejprnice (-1,4 tis.) a Tlučná (-1,2 tis.) z okresu Plzeň-sever a Starý Plzenec (-1,1 tis.) z okresu Plzeň-město.

Tab. 5.3.2 Obce s největším počtem dojíždějících, vyjíždějících a saldem dojížďky
(řazeno dle "do zaměstnání")

Obec	Dojíždějící do obce		Obec	Vyjíždějící z obce		Obec	Saldo dojížďky	
	do zaměstnání	do školy		do zaměstnání	do školy		do zaměstnání	do školy
Plzeň	37 639	14 387	Plzeň	14 312	1 446	Plzeň	23 327	12 941
Klatovy	5 736	1 860	Rokycany	2 815	372	Bor	3 537	-31
Bor	4 128	158	Klatovy	2 545	553	Klatovy	3 191	1 307
Rokycany	3 788	1 097	Tachov	2 303	345	Kostelec	2 081	-83
Domažlice	3 778	1 397	Domažlice	2 026	294	Domažlice	1 752	1 103
Přeštice	2 693	449	Dobřany	1 857	375	Horní Bříza	-758	-107
Tachov	2 259	758	Nýřany	1 849	327	Zruč-Senec	-879	-35
Kostelec	2 242	-	Vejprnice	1 792	393	Starý Plzenec	-1 079	-328
Stříbro	2 117	643	Starý Plzenec	1 721	425	Tlučná	-1 185	-233
Chotěšov	1 979	17	Přeštice	1 687	334	Vejprnice	-1 353	-341